

בצילומיה של אורית סימן-טוב נראה רק חותם המפגש בין הים לבין האדם. ה"הפרעות" שהופיעו בפרטים הקטנים בצילומי הים הקודמים, גְדֵלוֹת ומסומנות באמצעות מצבורי אבנים, מצופים או מבני תעשייה. הים במופעו הנשגב - כתופעת טבע, כמצבור ענק של מים מלוחים, המכסים את רוב שטחי הכדור שעליו אנו חיים - מוצג כמקטע מים רדוד, לעתים מסולע, לעתים מנוקד בספינות, הנתחם בקו אופק מתועש. בהבדל מסדרות צילומי הים המוקדמות של האמנית, בהן הוצג ריבוי אנושי בתוך או על רקע הים, מהצילומים המוצגים נעדרות דמויות אדם.

בנוסף להיעדרן של דמויות אדם, נעדר גם קו החוף. הים מצולם מנקודת מבט הממוקמת באופן כמעט בלתי אפשרי, בתוך המים. עמדה זו מזמנת לצופה מפגש ייחודי עם הנראה; לצד ההתבוננות בקו אופק מרוחק, תופסת עדשת המצלמה גם את אדוות המים הקרובות אליה. בהתאם, הצילומים מאפשרים לצופה להתבונן באותה העת בקרוב וברחוק. מה שנתפס כקרוב ממלא את חציו התחתון של פורמט התמונה ומדגיש את איכויות הים והמים. מה שנתפס כרחוק, ממלא את חציו העליון של הפורמט ומזמן התבוננות בשמיים, בתנועת העננים אך גם במבני תעשייה ושוברי גלים.

המיקוד בקרוב וברחוק בפורמט אחד, כמו השילוב בין תנועת המים והעננים לבין מבני התעשייה או שוברי הגלים המסולעים במופעם הסטטי, מאירים ניגודיות רווית מתח. זהו מתח המתקיים על ציר שבצדו האחד ממוקמות תופעות הטבע: הים, תנועת העננים וצבע השמיים, ובצדו האחר תופעות מלאכותיות שיצר האדם: שוברי הגלים, מבני התעשייה והספינות. תנועת הים, הזרמים שהוא אוצר בתוכו, העננים והשמים מרמזים על תפיסת הים כאזור אקזוטי, לא ידוע בחלקו, המופרד מחיי היומיום. שוברי הגלים ומבני התעשייה מרמזים על ניסיון האדם לשלוט בלא נודע, לנצלו, תוך שהוא מפר את השלווה שנוף ים עשוי להציע למתבונן בו.

המעקב אחר העבודות הימיות להקמת נמל מפרץ חיפה החדש, מאיר את המצלמה ככלי מתעד ואת התמונה, כמשמרת רגע חולף. בדומה לסדרת חפירות ההצלה של האמנית, גם צילומי הים הנוכחיים מעידים על נוף המצוי בתהליך של תמורה: ייבוש ושינוי תוואי. הים התיכון, הנתפס על פי רוב כמרחב רביצה בעונת הקיץ, חוזר בצילומיה של סימן-טוב אל תפקידו כעורק תחבורה ומסחר. העיר חיפה- הבנויה לחופי הים התיכון אך גם בתוככי יערות הכרמל- מוצגת בכפילותה; לצד הנוף הטבעי שבו היא מוטמעת, מופיעים אתרי הבנייה הכרויים בה והתעשייה המזהמת, המקיפה אותה. משמעותם של מושגים כ"אידיאלי" ו"שלווה" שניתן ליחס למראות נוף ים, מתערערת. בה בעת, האידיאלי והשלו מובנים בצילום המוצג כשילוב בין הטבעי לבין המלאכותי, ובין הנשגב ליומיומי. התייחסותה של סימן-טוב אל נוף הים כמרחב פתוח, שבו חוברים המראה הפסטורלי והמראה המתועש אל מסגרת אחת, מצליחה להאיר את הנשגב שבמראות היומיומיים.

נעה מורדוך-סימונסון

יוני, 2018